

Skellefteå kommuns yttrande över Europeiska kommissionens förslag till förordning om utveckling av moln och AI KOM (2026) 502

Skellefteå kommun har erhållit rubricerade förslag på remiss, och avger härmed följande yttrande:

Sammanfattning

Här sammanfattas det viktigaste i yttrandet:

Skellefteå kommun ser positivt på förslagets inriktning men anser att förordningen ytterligare bör stärka förutsättningarna för kommuner att införa moln- och AI-lösningar. Särskilt viktigt är ett ökat fokus på interoperabilitet, gemensamma standarder och säker datadelning mellan offentliga aktörer. Kommunen anser även att EU och medlemsstaterna bör erbjuda vägledning och stöd till kommunsektorn samt att nya krav utformas proportionerligt för att undvika onödig administrativ belastning.

Synpunkter uppdelade per område

Stärk stödet till kommuner

Förslag: Förordningen bör kompletteras med ett tydligare ansvar för EU och medlemsstaterna att stödja kommuner och regioner vid införandet av moln- och AI-lösningar, exempelvis genom gemensamma vägledningar, kompetensstöd och finansiering.

Kommunerna bör uttryckligen ges en roll i de AI-center som medlemsstaterna ska etablera.

Motivering: Kommunerna är stora användare av AI och molntjänster, men har mycket olika förutsättningar att genomföra omställningen. Kommunerna sitter på merparten av välfärdens användningsfall för AI. AI-centren bör därför inte enbart stödja forskning och näringsliv utan även offentlig verksamhetsutveckling.

Stärk interoperabiliteten

Förslag: Förordningen bör ställa tydligare krav på öppna standarder, gemensamma informationsmodeller och interoperabilitet mellan offentliga aktörer.

Gemensamma AI-komponenter

Kommunerna bör kunna återanvända

- AI-modeller
- AI-assistenter
- promptbibliotek
- integrationskomponenter

istället för att varje kommun utvecklar egna lösningar.

Kommuner bör ges möjlighet att delta i den europeiska molnfederationen genom nationella plattformar och gemensamma kommunala tjänster.

Motivering: Det minskar inlåsning till enskilda leverantörer och gör det enklare att dela information och utveckla gemensamma AI-lösningar. Med möjlighet att dela lösningar kommuner emellan skapas effektivt värde, ökad utvecklingstakt och minskade kostnader både i utveckling och juridik. Kopplat till europeisk molnfederation bör det skapas en inkluderande modell där kommuner kan ansluta via nationella lösningar. Det skapar bättre förutsättningar för även mindre kommuner att ta del av den europeiska moln- och AI-infrastrukturen och bidrar till ett mer sammanhållet offentligt digitalt ekosystem.

Underlätta säker datadelning

Förslag: Förordningen bör ge ett tydligare stöd för säker datadelning mellan offentliga aktörer inom EU.

Förordningen bör tydligare stödja utvecklingen av sektorsvisa datarum (Data Spaces) för offentlig sektor

Motivering: AI skapar störst nytta när data kan delas på ett säkert och standardiserat sätt mellan kommuner, myndigheter och andra offentliga aktörer. Med gemensamma datarum (Data Spaces) så ges möjlighet till säker digital miljö som gör det enklare för olika aktörer att dela och återanvända data inom EU. Det fungerar som en trygg marknadsplats som bygger på gemensamma regler, teknik och standarder utan att deltagarna förlorar kontrollen över sin information

Minska administrativa bördor

Förslag: Säkerställ att nya krav är proportionerliga och inte skapar onödig administration för kommuner.

Kommunerna behöver slippa överlappande och parallella krav från

- AI Act
- NIS2

- Data Act
- Data Governance Act
- Cyber Resilience Act

Förordningen bör ta steg mot att harmonisera dessa alternativt ge en guidande mappning.

Motivering: Resurser bör i första hand kunna användas till att utveckla verksamheten och förbättra servicen till invånare. Med harmoniserat regelverk skulle kommunen på ett säkrare och tydligare sätt garantera uppfyllelse till en lägre kostnad i olika faser av en AI-lösning.

Offentlig upphandling

Förslag: Förordningen bör främja gemensamma upphandlingar och AI-ramavtal samt uppmuntra innovationsupphandling. Vid upphandling av moln- och AI-lösningar bör krav på öppna standarder, interoperabilitet och möjlighet till export av data tydligt stödjas.

Motivering: Offentlig upphandling är ett viktigt verktyg för att påskynda införandet av säkra och innovativa AI-lösningar. Gemensamma upphandlingar kan öka effektiviteten och skapa bättre förutsättningar för mindre kommuner, samtidigt som krav på öppna standarder, interoperabilitet och dataportabilitet minskar leverantörsinlåsning och stärker den långsiktiga digitala suveräniteten. Detta ligger i linje med förordningens ambition att stärka ett konkurrenskraftigt och motståndskraftigt europeiskt moln- och AI-ekosystem

Digital suveränitet

Förslag: Förordningen bör ge kommuner tydligare stöd och vägledning för att göra riskbaserade val av moln- och AI-tjänster som stärker kontrollen över data, säkerheten och den digitala suveräniteten.

Motivering: Kommuner behöver kunna använda moln- och AI-lösningar på ett sätt som säkerställer kontroll över data och AI-tillämpningar, samtidigt som säkerhetsrisker och beroenden till leverantörer utanför EU hanteras på ett proportionerligt sätt. Ett tydligt stöd för riskbaserade val stärker kommunernas långsiktiga handlingsfrihet och bidrar till ett mer motståndskraftigt europeiskt moln- och AI-ekosystem.